

0 Yüce Şairlerimizin Kumaşından Yaratılmıştı- Seyyid Ahmed ARVASİ

SEYYİD AHMET ARVASİ
0, YÜCE ŞÂİRLERİMİZİN KUMAŞINDAN YARATILMIŞTI

Zaman, üstadın büyüklüğünü ve değerini daha iyi anlamamıza yardım edecektir. Necip Fazıl Bey, dehâsına inandığım büyük mütefekkir ve şâirlerimizdendir. Ben, onu piyasayı işgal eden ıvır zıvır isimlerle mukayese etmeyi abes bulurum. 0, Türk-İslâm medeniyeti içinde parlayan Fuzulî, Süleyman Çelebi ve Yunus Emre gibi yüce şâirlerin kumaşından yaratılmıştı. 0, şanlı Peygamber'e hizmet etmeyi şeref bilir ve bu hizmetle öğünürdü.

Zaman, Necip Fazıl Bey'in büyüklüğünü ve değerini daha iyi anlamamıza yardım edecektir.

«İslam, insanın ölmezliğine inanmaktır» diyen üstada ebedi hayatında saadetler dilerim.

(Tercüman, 29 Mayıs 1983)''

Seyyid Ahmed ARVASİ

Sistem Meselesi

SİSTEM MESELESİ

Galatada, başı miğferli, vazife üzerinde bir polis memuruna sordum:

-Affedersiniz efendim! Buralarda (Sen Benua) isimli bir mektep varmış, Fransız Lisesi... Acaba nerede, biliyor musunuz?

Polis memuru, verdiğim mektep ismini birkaç kere heceledikten sonra cevap verdi:

-Elli adım ileride bir arkadaşım var, o bilir.

Elli adım yerine, beş yüz adım ileride bir başka polis memurundan aldığım cevap:

-Bilmiyorum kardeşim, ben bu mıntakaya yeni geldim. Bir başka memura sorsanız...

Başka memurun cevabı:

-Buralarda bu isimli bir mektep duymadım.

Vapura koşuyormuş gibi hızlı hızlı yürüyen dördüncü polis memuru da, elleriyle garip işaretler yaparak, cevap vermeye vakti olmadığını anlattı.

Rastgele bir mağazaya girdim. Mağazanın ekalliyetlerden birine mensup sahibi, büyük bir alâka, hizmet zevki ve bilgi sermayesiyle, sorduğum adresi, bana elimle koymuş gibi buldurtacak surette izah etti.

Yolda giderken gözümün önünden 1925 yılının Paris'i geçti. 0 tarihte Paris'de tahsilde

bulunuyordum. Birgün, bana İstanbul'dan verilmiş, müphem ve çetrefil bir adresi bir polis memuruna sormuştum. Memur, ben lâfımı bitirinceye kadar, eli kasketinde, selâm vaziyetinde beni dinlemiş ve meselâ "Edirnekapısında Baldıran sokağı" tarzındaki bu kaybolmuş noktayı hemen tarif edemediği için müteessir olmuş, kendi kendisine hayretler etmiş, benim çekilmek arzuma katiyen razı olmamış, cebinden memurlara mahsus bir Paris rehberi çıkararak "Edirnekapısında Baldıran sokağında yeşil çizmeli Ağâh efendi"yi bulmanın çaresini göstermiş ve arkamdan bir kaç kere seslenmişti:

-Affedersiniz efendim, rehber müracaat mecburiyetinde kaldığım için affedersiniz!

Kusur, birçok mükemmeliyet ve fedakârlık temsil eden Türk polis memurlarının şahsında değildir. Polisin, her bakımdan muhafazasına memur olduğu şehirde, herşeyden evvel, esaslı bir mekân ve içtimaî hizmet şuuruna malik olması, belli başlı âlet ve telkinlerle elde edilecek bir öğretim işidir.

20 Ekim 1941

(Necip Fazıl Kısakürek – İstanbul'a Hasret)

" Bugün Masada Kayserililer Var, Ekmek Bol Olsun "

Kayserilinin Üstâd Necip Fazıl'a, Üstâd'ın da Kayseriliye özel ilgi ve sevgisi vardı. 1949'da kurulan Büyük Doğu Cemiyeti'nin bir numaralı şubesi Kayseri'de açılmıştı. 1964'te İstanbul'da tahsilde bulunan bir grup arkadaşımızla birlikte kurdukları Büyük Doğu Fikir Kulübü'nün ilk şubesini de Kayseri'de açtık. Bir konferans vermesi ve şubenin açılışını yapması talebiyle Üstâd'ı Kayseri'ye davet ettik. Üstâd'la ilk tanışmam bu vesileyle Kayseri'de gerçekleşti. Yalnız Üstâd'ın ismini ilk defa orta okul yıllarında duymuştum. Bir arkadaşımın ders kitabı almıştım. Arkadaşım benden önce bu kitabı birisine vermiş. Verdiği kişi de kitabın arka kapağına Üstâd'ın beklenen şiirini yazmış. Bu şiir beni çok etkiledi ve daha sonra yavaş yavaş Üstâd'ın eserlerini okumaya başladım. Üstâd'la tanıştıktan bir yıl sonra da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde öğrenim hayatım başladı.

Müjdecim, kurtarıcım, efendim, peygamberim:
Sana uymayan ölçü, hayat olsa teperim...

Diyecek kadar iman erginliğine ulaşan Üstâd, şiirin dar kalıbında kalamaz ve şiirinde muhtaç olduğu iklimi kurabilmek için Büyük Doğu'yu neşretmeye başlar, ilk sayısı 17 Eylül 1943'te neşredilen Büyük Doğu'nun o yıl ikinci devresi yayın hayatındaydı.

İstanbul'a varışımızın ertesi günü arkadaşlarla, Gedikpaşa'daki Refik Büründüz'e ait Kayseri Hanı'ndaki Büyük Doğu İdarehanesi'nde Üstâd'ı ziyaret ettik. Hizmetinde Kayserili arkadaşlarımız olduğu için her gün ziyaret imkânımız vardı. Büyük Doğu, neşriyatına kısa bir süre ara verdikten sonra 1967'de 13. devre olarak yeniden yayımlanmaya başladı. Bu devrede ben Büyük Doğu'nun mesul müdürü ve bütün işlerinde yardımcısıyım. Artık her gün, gece gündüz Üstâd'la birlikteydim. Bu şekilde beraberliğimiz, 1969'daki 14. devre ve 1971'deki 15. devre boyunca, tahsil hayatımın bitiş yılı olan 1971 ortalarına kadar devam etti. Üstâd basınının önemini çok iyi bildiği için, maddî durumu iyi olan yakınlarına gazete çıkarmaları yönünde devamlı telkinde bulunurdu. Bu yıllarda Topbaşlar Bab-ı Âlî'de Sabah isimli bir gazete neşretmeye başladılar. Bu gazetenin Çağaloğlu'ndaki binasında Büyük Doğu için de bir oda ayırdılar. 1967 Büyük

Doğuları bu binada yayın hayatını sürdürdü.

13. devre Büyük Doğuları, 26. sayıya ulaşınca kadar altısı Ağır Ceza'da üçü Toplu Basın Mahkemesinde, dokuz ayrı dava açıldı. Ben davaların tamamından beraat ettim. Üstâd, tefrika hâlinde yayımladığımız "İdeolocya Örgüsü" ile ilgili davadan altı aya mahkûm edildi. Bu dava ile ilgili 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yaptığı müdafaa edebî bir şaheserdir.

Anadolu beşiğinde, 20. hatta 21. asrın müspet bilgi harikalarıyla teçhizatlı ve ruhî muhtevasına zerre taviz vermeksizin bağlı, yani Türk çocuğunu; sadece kendi milletini değil, topyekun insanlığı kurtarma reçetesine sahip yeni Türk çocuğunu yetiştirmek ideali!

Bu yüzden M.T.T.B' den, falan ve filân partiye kadar nerede gençlik potansiyeli görmüşse oraya el atmış ve bu gençlerin ruhlarını doldurmak için elinden geleni yapmıştır. Demir Oğuz'dan gelen altın neslin yeniden tenekeye dönüşmesine gönlü razı değildir.

Evinde her akşam ve her pazar denecek sıklıkta ziyaretine gelen genç halkası oluşur, onlarla sohbet ederdi.

Zaman zaman bizi yemeğe alıkor, masa hazırlanırken aşağıya seslenir; "Bugün masada Kayserililer var, ekmek bol olsun." derdi. Bir akşam gece yarısına kadar idarehanede çalıştık, bizim ev Süleymaniye'de idi. Bana: "Artık sen git, ben bitişik otelde kalırım." dedi. Sabah erken saatte döndüğümde masa başında çalışır buldum. Geceyi dergi için aldığımız gazete kâğıdı toplarının üzerinde geçirdiğini anladım.

Erken saatte Ankara'ya gideceği günler, bizim evde kalırdı. Yatarken bana: "Sabah 5'te seslen" derdi. O kaygıyla yattığım için olacak gözümü açtığım an saat tam 5 olurdu. "Sen doğramacı hatası olarak hakimlerin yanındasın, aslında taraflardan biri olarak yerin benim yanımdır! Hitabının benzerini 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmasında da yaşadık. Basın affı çıkması ihtimali vardı ve Üstâd davayı uzatmak düşüncesiyle üçüncü duruşmada da müdafaa için mehil istedi. Savcı itiraz etti. Mahkeme Reisi kadındı. Hakimler dinliyor, savcı ile Üstâd karşılıklı atışıyorlar. Savcıya doğramacı hatası olarak hakimlerin yanında oturduğunu söyledikten sonra: "Ben Sorbon'da tahsil yaptım, hangi davalarda, nasıl hareket edileceğini bilirim" dedi. Savcı da tahsilini Sorbon'da yaptığını söyleyince Üstâd tartışmayı noktlayan cevabı yapıştırdı: "Sen orada kanun maddesi ezberledin, ben ise hukukun felsefesini okudum."

(Necip Fazıl Kısakürek- Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları- s.334-335)

Üstad'a 28 Harf De Yeter

Bir gazetede tefrikası çıkıyor. Bugün yazıyı verir, yarınki gazetede çıkar. Bir defasında yazıyı hazırlamaya vakit bulamamış. Matbaanın önünden geçerken mürettibi gördü ve "Üstad yazı gelmedi" deyince, "yetiştiremedim, gel ben sana söyleyeyim sen harflerini diz" teklifinde bulundu. Mürettib "peki" dedi "harf kutularını kontrol edeyim"

Ama baktı ki bir harf kutusu boş, "Üstad'ım maalesef olmayacak, harflerden birisi hiç kalmamış!" diye usulünce "ziyanı yok, o harfi kullanmadan yazıyı tamamlarız'" diyor ve gerçekten tamamlıyor.

(Necip Fazıl Kısakürek- Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları – s.345)

Üstad'ın Elini Öpmek

1975'te İstanbul'dan ayrıldıktan sonra İzmir'e yerleşmem icap etti. Üstad bir kaç kez İzmir'e geldi ve orada elini öpmek tekrar nasip oldu. Herkes bilir, Üstad kimseye elini öptürmezdi. Kendisini çok seven bir arkadaşım zorla elini öpmek isteyince "güreşe mi geldin" diyerek söylenmişti.

1983 yılının Mayıs ayında Eskişehir'de askerlik yapıyordum. Bir cuma günü Adapazarı'na geçtim. Trende giderken hıdrellezi kutlayan kalabalık bu günlerin Üstad'ın vefatından onbeş gün kadar önceye tesadüf ettiğini gösteriyordu. Telefon ettim. Pazar günü beklediğini söyledi. Abdullah Gül, Mete Doğruer ve ben birlikte gittik. Bizi üst kattaki kendi odasına aldı. Yorgun bir hâli vardı. Gözleri galiba artık çok iyi göremiyordu. Sakalı ne kadar da çok yakışmıştı. Günlük hadiselerden bahsetti. Muhakemesinde en ufak bir zaaf eseri yoktu. Biraz endişeyle bir fotoğraf çektirmek istediğimi söyledim. Lütfen kabul etti. Sakallı haliyle yanında çekilmiş bir fotoğrafım yoktu. Galiba ikişerli durarak bir kaç fotoğraf çektirdik.

Sonra Eskişehir'de radyodan vefat haberini aldım. Cenazesine katılamadım. Ancak bu üzüntüyü hâlâ hissederim. Allah rahmet eylesin.

(Necip Fazıl Kısakürek- Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları – s.350)

Üstad'ın M. T. T. B. Ankara Şubesindeki Konferansı

Yıl 1974, MTTB Ankara Şubesi Başkanlığım. Üstad'a Ankara'da konferans verdireceğiz. Yer Maltepe'de Gölbaşı Sineması (şimdi yerinde Telekomünikasyon kurumu var).

Sinema salonu tıklım tıklım. Sinema sahibiyle beraberiz. Adam bu binada böyle bir kalabalık görmedim diyor. Üst balkonlardan insanlar salkım saçak aşağıya sarkıyorlar. İzdihamdan sanki bina patlayacak.

Fuayeye ses düzeni kurduk. Üstad'ı daha çok insan dinlesin diye. Konferans anı geldi. Üstad oturarak konuşacak, ben sahnede perde arkasındayım. Yanımda arkadaşlar ve sinema sahibi var, bina yıkılmasın diye dua ediyoruz. Hiç unutamadığım iki detay;

Birincisi; konuşma masasına iki mikrofon koydurdum Zenger'e, hava olsun diye, ancak birisi canlı, Üstad konuşmaya başlamadan önce mikrofonların kafasına tık tık diye rastgele vurdu. Ses gelmeyen ağzının önünden uzaklaştırdı. Konferans boyunca canlı mikrofona konuştu.

ikincisi; biz kürsüye Bafra sigarasını daha önceden koyduk. Ancak tam konuşmaya başlayacağı zaman kültablası olmadığını farkettilik. O anda müdürün odasından getirip koyduğumuz kültablası meğer bir bira firmasının eşantyonu değil miymiş. Üzerinde ismi ve logosu var. Üstad konferans boyunca sigara içti, ancak külünü hep kürsünün yanından işaret parmağıyla yere silkeledi.

(Necip Fazıl Kısakürek- Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları – s.353)

Tashih Hatası

Necip Fazıl'ı her cephesiyle anlatmak imkansızdır. Belki bazı hatıraları zikretmek 0'nun değişik cephelerini yansıtmakta faydalı olabilir. Galiba 1965 yılıydı. Kayseri'de bir yakınım bir gün bana Necip Fazıl'ın bir konferans vereceğinden bahsetti. Bu ismi o gün ilk defa yakından duydum. Konferansa, bugün sebebini hatırlamıyorum, ama gitmedim. O gün duymadığım üzüntüyü sonraları çok hissettim. Bu konferansın üstünden çok geçmemişti ki bir arkadaşım beni Kayseri'de Büyük Doğu Fikir Kulübü'ne götürdü. Orada çay içtik, sohbet ettik, büyükler bize dostça davrandılar. Oradan koltuğumun altında galiba "Büyük Kapı" ile ayrıldım. Artık dedektif romanlarını bırakmış Üstad'a sarılmıştım. Lisede bir Büyük Doğucular grubu bile oluşturmuştuk. Yine bir konferans vesilesiyle Kayseri'ye gelen Üstadı evimizde ağırlamak gibi bir ayrıcalığın da sahibiydim. Sonra üniversite yıllarım geliyor. Ben siyasal bilgilerde okumak istiyordum. Ama İstanbul'da siyasal bilgiler yoktu ve Üstad İstanbul'da yaşıyordu. Galiba biraz bu hislerle tahsilime İstanbul'da devam ettim. Sık sık ziyaretine gittiğimiz Üstad'la yakın çalışma günlerim şöyle başladı: 1973 yılında, Üstad, Esselam'ı matbaaya vermiş dizgi işlerini takip ediyordu. Bir gün Milli Türk Talebe Birliği'ne geldi. Hemen etrafını çevirdik. Esselam'dan bahsetti ve "bd yayınları" için bir idarehaneye ihtiyaç olduğunu söyleyip küçük ilanlara bakmak için bir gazete aldırdı. Sultanahmet'in arkasındaki idarehaneye o gün birlikte gittik ve Üstad müstakil bir idarehaneye sahip oldu. Üstad'a Esselamın tashihlerinde yardımcı olabileceğimi söyledim. Benden matbaayı takip etmemi istedi. Çok iyi bir kağıda basılan Esselam'da hiç baskı hatası yoktu. Yayıncılarla yıllarca süren çekişme bitmiş Üstad kendi yayınevini galiba kurmuştu. Çevresindeki herkes bunu büyük bir memnuniyetle karşılıyor ve kitapların "bd yayınları" adıyla çıkmasını arzu ediyordu. Bir grup arkadaşla idarehaneyi süpürüp temizliyor, Üstad'a kahve yapmak için yanşıyorduk. Hazırlanan kitaplarda herhangi bir hata olmaması için var gücümüzle çalışıyorduk. İşleri zaman zaman evden takip ediyordu. Bunun için benim sık sık eve de gitmem gerekiyordu. Cağaloğlu'ndan Erenköyü'ne gitmek vakit alıcı ama heyecanlıydı -yeri gelmişken söylemeliyim, Üstad Erenköy değil Erenköyü derdi. Bu arada benim yüzümden korkunç bir tashih hatası ortaya çıktı. "Türkiye'nin Manzarası" basılmış ve içindekiler kısmında "Seks Cinneti", "Seks Cenneti" olarak çıkmıştı. Metin içerisinde olmasa da böyle bir hata beni o kadar üzdü ki, Üstad sürekli olarak beni teselli etmek zorunda kaldı. Oysa böyle şeylere katiyen dayanamazdım. Bu sıralar dağıtımcılar Üstad'a musallat oldular. Bunlar "bd yayınları"ndan çıkan kitapları bedava denecek fiyatlarla fakat toptan peşin ödemelerle kapatmak istiyorlar ve bizim tüm muhalefetimize rağmen başarılı da oluyorlardı. Bir ara bunları uzaklaştırmayı çok düşündük ama Üstad'a rağmen bir şey yapmakta zorlandık. Bu arada çok garip bir vaziyet ortaya çıktı. O güne kadar neredeyse beş kitap çıkmıştı. Bunların herbirinin kime hangi tenzilatla ve ne miktarda verileceğinden haberim olurdu. Son durumdan hoşnut olmadığımızı Üstad biliyor, fakat saygımızdan biz bir şey diyemiyorduk. Sonunda ben dayanamadım ve bu dağıtımcılara veryansın ettim. Kitapların yok pahasına gittiğinden bahisle "bunlar sizi istismar ediyor, lütfen bu işi başka türlü çözelim, Anadolu'ya dağıtımı kendimiz yapalım, kadroyu biraz daha genişletelim" dedim. Ancak Üstad beni haklı bulmakla beraber yakasını bu adamlardan kurtaramadı ve bir daha tenzilat pazarlıklarında benim bulunmamam için özel bir gayret sarfetti. Kitapların özellikle kapakları zaman zaman tenkit konusu oluyor fakat kimse bunu Üstad'a söyleyemiyordu. Kayseri'den bir dost Esselam'ın ne kadar güzel kağıt ve kapağı olduğundan söz ederek diğer kitapların da aynı kalitede olmasını beklediğini ifade eden bir mektup yazmıştı. Tuhaftır, Üstad bu mektuba "bu adamların dünyadan haberleri yok" diyerek çok kızmıştı. "Çile"nin baskısı benim için çok önemliydi. İddialıydım ve hiç bir baskı hatası olmadan bu kitabı çıkarmam gerekiyordu. Matbaalarda o kadar çok dizgi hatası oluyordu ki en az üç kere prova almak gerekiyordu. Matbaacılar benden

bıkmışlardı. Çile'nin bu baskısında harf düşmesi şeklindeki iki hataya hala yanarım. Bir de çok sonralan tesbit ettiğim bir hata var. Kafiyeleler" başlıklı şiirde "Sanatsız / Papağan, / Neden çok; / Ve atsız / Kahraman, / Niçin yok?" Ses itibariyle önemli olmasa da "adsız", "atsız" olmuştu. Sonraki baskılara baktım, bu hata maalesef devam ediyor.

Sonunda dizgicilere kızıp dizgici, müretteplere kızıp mürettip oldum. Fatih Gençlik Matbaası'na Sami Güçlü müdür olmuştu. Bana dizgi makinasının sandalyesini gösterdi bir gün ve 'tek çare bu dedi. Babıali'yi ve Hitabeyi bu şekilde matbaada kendim dizdim. MTTB Gençlik Bülteni'ni çıkardığım yıllarda mürettibin başında durur hangi yazıyı nereye ve ne şekilde yerleştireceğini söyler, fakat derdimi bir türlü anlatamazdım. Mürettepler kendi anlayışlarına uymayan bir şeyi anlamamakta çok mahirdiler. Yeni Sanat dergisini çıkarırken bu tertip işlerini bizzat yapmıştım. Babıali ve Hitabenin dizgisinden sonra tertibini de kendim yaptım. Baskıyı öğrenemedim çünkü kağıt çok kıymetliydi ve kağıt zayıyatı kurşun zayıyatına benzemiyordu.

(Necip Fazıl Kısakürek- Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, s.346)

Şekspir'den Örnek

ŞEKSPİR'DEN ÖRNEK

Sabataist Ahmet Emin Yalman Malatya'da vuruldu ellili yılların başlarında. Bu işi yapanların Büyük Doğu'cu olduğu savıyla, üstadımız ve Osman Yüksek Serdengeçti, Cevat Rıfat Atilhan ve Samsun'dan Mustafa Bağışlayıcı azmettirici sayılarak tutuklanmışlar ve mevcutlu olarak Malatya'ya götürülmüşler ve mahkemeye çıkarılmışlardı. Savcının iddiasına göre, tetikçi (Hüseyin Üzmez) Büyük Doğu dergisinde okuduğu antisemitik yazıların öfkesine kapılarak Sabataist Ahmet Yemin Yalman'a ateş etmişti. Savcının bu içerikteki iddiasını okumasından sonra, ağır ceza reisi, üstadımıza ne diyeceğini sorunca.

Üstadımız gayet ciddi bir şekilde; 'Efendim, hepiniz Şekspir'in Othello'sunu okumuşsunuzdur. Orada Othello, yani piyesin erkek kahramanı, kadın kahramanı olan Dezdomona'yı boğarak öldürdü. Bu durum kanuni cezayı müstelzim bir fiildir şüphesiz. Ama yeryüzünde hiçbir nadan kalkıp, Othello Dezdomona'yı boğdu diye Şekspir'i itham etmemiştir.' karşılığını vermiş hakim heyetine.

(İsmail Kazdal'ın 'Serencâm-Anılar' adlı eserinden iktibas edilmiştir.)

İşçi

İŞÇİ

Bir milyon Türk'ün Avrupa'da çalışması ayıptır, yüzkarasıdır!..

Avrupalı bunu size söylemez, çünkü menfaati vardır.

Bir gün Münih'te, havaalanında yürüyen merdivenden indim. Baktım; bir adam hela temizliyor.

"Sen Türk'sün, değil mi?" dedim.

"Evet!" dedi.

Avrupalı'nın bunları yaptıracak adamı yoktur. Çünkü kendi insanı bir nevî ibda

safhasının başlangıcındadır.

(Konuşmalar isimli kitabından iktibas edilmiştir)

Zafer Hanım

ZAFER HANIM

Torunlarının "Cici anne!" diye hitap ettiği büyük annem, büyük babamın zevcesi Zafer Hanım, şanlı bir İstanbul hanımefendisi... Eski Halep valisi, Hariciye Müsteşarı, Zaptiye Nâzırı Salim Paşa'nın kızı...

Salim Paşa Halep valisi iken, kendisine bağlı bir mütesarrıflık olan Maraş'a gelmiş, Kısakürek oğullarının konağına inmiş; o zaman toy bir delikanlı olan büyük babamı görmüş, zekâsına hayran olmuş, yanına almış, İstanbul'a gitmiş, tahsil ve terbiyesiyle uğraşmış, sonunda da kendisine damat etmiş...

Eğer bu satırların çerçevelediği şeyler, Efendime açılan yolumun ve bu yol başındaki ruhî anlarımın kalın hatlarla karalanmış, sadece malzemelik, basit dekorlarından ibaret olmasaydı; eğer bu dekorların bahane tiplerine ayrıca değer vermem icap etseydi, Zafer Hanımefendiye; uzun, çok uzun bahisler ayırmam onu tek başına bir mevzu diye ele almam gerekirdi.

Kadın saçlarının topuklara kadar indiği o devirde bile, bugünün kesik saçlarına eş; kırpık saçlı başı ve daima sultanî edâsiyle cici annem, bütün İstanbul'da dillere destan elmasları, ziyafetleri, armonik piyanosu ve çoğu Batı dillerinden tercüme sepet sepet romanları ve karmakarışık bir dekor içinde, Abdülhamid devrinden Meşrutiyet sonrasına aktarılan, Doğu ve Batı bulamacı, Tanzimat artığı, mihrakından oynatılmış ve yeni mihraka oturtulamamış hafakanlı İstanbul hanımefendisinin en tipik bir örneğidir. Cemiyetin ruhî dayanağındaki, o zamanlar alıp yürüyen şaşkınlık ve muvazenesizlik, onun mizaç aynasından ne canlı akisler püskürtüyordu...

Her şeyden önce, müthiş bir sinir, vehim kumkuması...

Denizden korkar, vapura binemez; Sarıyer'deki köşküne, karadan, Şahin ve Mazlum'un çektiği kupa arabasıyla gider.

Ölümden öyle ürker ki, geceleri yatağına dümdüz uzanmayı bile yarı ölüm sayar ve başının altına dört beş yastık koyar. Sanki oturduğu yerde ölüm onu bastıramaz ve omuzlarını yere getiremez.

Vehme bakın ki siz, konağın üçüncü katındaki yatak odasında, yangına karşı başka çare kalmazsa pencereden inmek üzere bir ip merdiven bulundurur. Halbuki o da yaşça altmışı geçkindir, hayli şişmandır, sargılar altında boru gibi duran bacaklarıyla, ip merdivenden değil, konağın şahane merdivenlerinden bile rahat rahat inip çıkmak iktidarında değildir.

Çocuk sevmez, şefkatten pek anlamaz, evin mânevî havasını mayalandırıcı derinliğine bir iç hüviyet belirtmez; ya ilaç şişeleriyle dolu maun dolabına abanık, yahut görülmemiş israfların ve günübürlük meselelerin siniri içinde, çırpınır, durur. Ve hep, dışına biraz fazla sızan nefsanîyet haliyle göze çarpar.

Çocuklar yemesin diye arka salonun püsküllü kanepeleri altına sakladığı tatlıları bir hücumda yok etmek ve ip merdivenini pencerelerden sarkıtmak en büyük zevkimizdi.

Fakat o daima asil ve zarif..
Evet, büyük babam ve cici annem..

Konakta büyük babam, bütün özeniş ve değişmelere rağmen, saffetli ve Anadolu'lu kalma seciyesinden; cici annem de, kâbus çatılarının ördüğü büyük şehir kadınında, kararmış bir iç hayatın dışına fıskırttığı bunalma halinden birer mostra..

NFK/ 0 ve Ben, Kafa Kâğıdı,